

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

Postboks 8019 Oslo
0030 Oslo

Oslo, 14.6.2016

HØRINGSUTTALELSE: Utkast til endringer i forskrift om reduksjon av uførepensjon fra lovfestet offentlig tjenstepensjonsordning på grunn av inntekt og om etteroppgjør

Det vises til departementets høringsnotat av 3.5.2016 vedrørende endringer i ovennevnte forskrift.

En inntektskontroll i den skala som skal gjennomføres i de årlige etteroppgjørene for uførepensjonister har ikke tidligere funnet sted i de offentlige tjenstepensjonsordningene. Forskriften som regulerer etteroppgjøret er i sin nåværende form generelt og kortfattet utformet, og gir et i overkant stort rom for skjønnsmessige vurderinger i enkeltsaker. Gabler er derfor positive til at det foreslås presiseringer. Dette vil kunne bidra til å redusere antall tvilstilfeller og legge til rette for lik praksis mellom innretningene. Det fremstår like fullt som lite tvilsomt at det vil oppstå et betydelig antall saker i det første etteroppgjøret høsten 2016 der det vil være tvil om hvordan regelverket skal praktiseres. Dette blir vanskelig å unngå, med mindre man lager regler som er så detaljerte at de ikke fremstår som hensiktsmessige. Det vil uansett måtte åpnes for et visst skjønn. Det er i så måte positivt at flere av endringene som foreslås er fakultativt utformet.

Departementet foreslår modifiseringer av bestemmelsen om at uførepensjon for hele kalenderåret skal kreves tilbake dersom faktisk inntekt over hele året overstiger 80 prosent av samlet inntekt før uførhet. Det foreslås to endringer, hvor begge går ut på at det kan unnlates å kreve inn utbetalt pensjon for et helt år dersom det kan dokumenteres at det bare er i enkelte perioder i løpet av året at personen har hatt en inntekt som overstiger 80-prosentgrensen. Det ene forslaget gjelder der en uførepensjonist får en inntekt i løpet av året som overstiger 80-prosentgrensen, og deretter befinner seg over denne grensen året ut. Det andre forslaget skal dekke tilfeller der pensjonisten i en eller flere perioder i løpet av året får inntekt som overstiger grensen, for så å gå ned igjen. Vi mener det ikke kan være tvil om at det vil være urimelig å kreve tilbake pensjonen i tilfeller der personen friskmeldes i løpet

av året, slik at uførepensjonen stanses helt og inntekten sett under ett for hele året dermed overstiger 80-prosentgrensen. Forslaget til ny §6, første ledd benytter formuleringen «enkelstående arbeidsforsøk». Gabler legger til grunn at den foreslåtte endringen også er ment å også skulle dekke ordinære friskmeldinger. Dette omtales normalt ikke som «arbeidsforsøk»; i TPO benyttes dette begrepet gjennomgående som betegnelse på tilfeller der pensjonisten søker spesielt om å få innvilget såkalt hvilende rett fra pensjonsordningen for å forsøke seg i arbeid. Det kan derfor vurderes å endre ordlyden slik at det fremkommer klart hvilke tilfeller bestemmelsen er ment å dekke.

Når det gjelder tilfeller der det i løpet av året har vært midlertidige bedringer av arbeidsevnen som medfører at årsinntekten samlet sett er over 80-prosentgrensen, foreslår departementet to alternative løsninger. Alternativ a) er å kun kreve inn utbetalt pensjon for de enkeltstående måneder der inntekten har vært over inntektsgrensen. Alternativ b) er å unnlate å kreve inn utbetalt pensjon dersom faktisk inntekt for hele året ikke overstiger 80 prosent av samlet inntekt før uførhet + et tillegg på 0,1G. Gabler mener at alternativ a) fremstår som den beste løsningen, ettersom et flatt tillegg som beregnes uavhengig av størrelsen på tidligere inntekt vil gi skjeve utslag.

Departementet foreslår også to bestemmelser vedrørende feriepenger. Det første forslaget gjelder hvordan feriepenger skal innarbeides i inntektsgrensen. Det foreslås at det gis anledning til å påplusse 1,3 prosent av forventet inntekt i inntektsgrensen som et sjablongmessig anslag på feriepenger. Forslaget er enkelt å håndtere sett fra et administrativt synspunkt. Det er imidlertid flere arbeidsgivere som har offentlig tjenstepensjonsordning som ikke befinner seg innenfor statlig eller kommunalt tariffområde. Disse kan ha andre satser for feriepenger enn det man har hos statlige eller kommunale arbeidsgivere. Det er derfor positivt at forslaget er utformet som en kan-bestemmelse. Det andre forslaget gjelder hvordan etteroppgjøret for 2015 skal behandles. Inntektsgrensen for mange uførepensjonister er satt uten å ta høyde for de feriepenger som opptjentes av inntekten som inngår i inntektsgrensen. Feriepenger som utbetales i 2015 vil dermed kunne resultere i kravsaker fordi inntektsgrensen er satt for lavt. Departementet foreslår derfor at feriepenger holdes helt utenom etteroppgjøret for 2015. Gabler stiller seg spørrende til at forslaget til ny §5, sjuende ledd, i motsetning til mange av de andre forslagene i høringsnotatet, er utformet som en «skal»-bestemmelse. Det er flere eksempler på løpende uførepensjoner der feriepenger likevel er innarbeidet i inntektsgrensen for 2015. Det fremstår dessuten som lite hensiktsmessig at man for de aktuelle uførepensjonister skal ignorere utbetalte feriepenger i etteroppgjøret for 2015, hvis man likevel senere må gå inn og justere inntektsgrensen for 2016 for de samme pensjonistene ved å regne feriepengene med iht. den foreslåtte §2 bokstav d). Gabler mener derfor at den foreslåtte bestemmelse isteden bør gis en fakultativ utforming. Subsidiært bør

innholdet presiseres slik at det fremkommer tydelig at feriepenger bare skal ses bort fra dersom de heller ikke ble tatt med da inntektsgrensen ble fastsatt.

Notatet inneholder også forslag knyttet til etteroppgjør ved dødsfall og klage på ligning, samt mulighet for å justere inntektsgrensen i tilfeller der inntekten i «friskdelen» øker mer enn G. Gabler støtter disse forslagene. For øvrig viser vi til vårt brev til departementet av 11.9.2015, som omhandler mange av de samme problemstillingene som er omtalt i høringsnotatet.

Med vennlig hilsen
For Gabler AS

Stig Ørjan Sletner

Seniorkonsulent, fagansvarlig offentlig tjenestepensjon

Tel.: 984 78 148

E-mail: stig.orjan.sletner@gabler.no